

Türkiye ilaç endüstrisinin ihracat atılımı devam ediyor

Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatlı ilaçlar ile bunun dışındaki ürünleri kapsayan Türkiye tıbbi ürün pazarı, 2015'te yüzde 15,5 büyüme ile 16,86 milyar TL'ye ulaştı. Kutu ölçüğünde ise yüzde 6,7 büyüme ile 1,94 milyar hacme ulaşan ilaç endüstrisinin ihracatı da yüzde 9,8 artarak 939 milyon doları buldu.

Aralarında ABD ve Avrupa Birliği Üyelerinin de yer aldığı 160 ülkeye ihracat gerçekleştiren Türkiye ilaç endüstrisinin 2015 yılı dış ticaret verileri açıklandı. Türkiye genel ihracatı 2015'te yüzde 8,7 azalarak kan kaybederken, ilaç endüstrisinin yurtdışı satışları ise yüzde 9,8 oranında artarak 939 milyon dolara ulaştı. 2015'te ilaç ihracatında artış yakalayan sektör, ithalatta yüzde 2,6 küçülerek 4,6 milyar dolara geriledi. Böylelikle sektörde ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2010-2015 dönemindeki en yüksek oranı olan yüzde 20,3 seviyesine ulaştı ve ilaç endüstrisi, cari açığın azalmasına olumlu katkı sağladı.

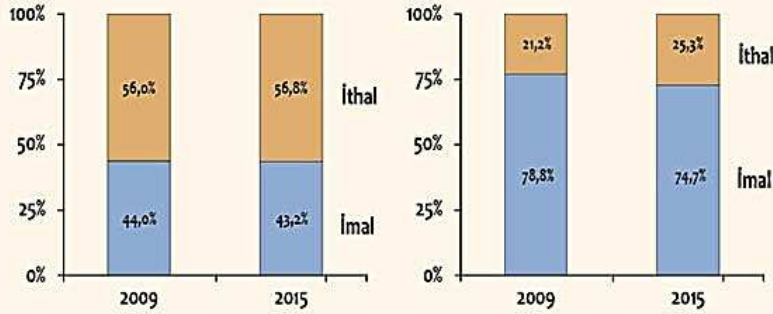
İlaç endüstrisi, sahip olduğu köklü geçmişi, uzun yıllara dayanan üretim kültürü, yüksek katma değer ve ileri teknolojiye dayanan yapısı, deneyimli insan gücü ile Türkiye'nin önde gelen sektörleri arasında yer alıyor. İhracatta yakalanan ivmeyle de dikkatleri üzerine çeken Türkiye ilaç endüstrisi, özellikle son 5 yıllık dönemde dış satışlarını yüzde 53,4 oranında artırırken, ithalatta ise yüzde 3,5 seviyesinde gerileme sağladı. Aynı dönemde, Türkiye genel ihracatı incelendiğinde büyümenin yüzde 26 oranında olduğu görüldü. Buna göre ilaç endüstrisi, Türkiye genel ihracatını ikiye katlarken, bu performansın sağlanmasında kamu ve sektörün ortak çabasının rol oynadığı gözleniyor. Sektör verilerine göre, aynı dönemde ilaçta dış ticaret açığı, yüzde 11,8 oranında azalırken, endüstrinin Türkiye ihracatına katkısı da yüzde 0,54'ten yüzde 0,65'e yükseldiği gözlemlenmektedir.

Ar-Ge konusunda heves ve çaba gittikçe artıyor 2010 yılında ihracatı ve Ar-Ge'yi stratejik alanlar olarak belirleyen İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS), sektörün Ar-Ge yetkinliğini artırarak özellikle biyoteknoloji alanında daha yüksek katma değerli ürünler üretmesine, küresel bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelmesine odaklandı. İEİS, ilaç endüstrisinin 2015 yılı sektör verilerini ve analizlerini içeren "Türkiye İlaç Sektörü 2015 Raporu"na göre de ilaç endüstrisi, Ar-Ge, üretim ve ihracat alanlarında önemli atılımlar yaptı. Endüstri, Ar-Ge yetkinliğini artırmayı ve özellikle biyoteknoloji alanında daha yüksek katma değerli ürünler üretirken, küresel bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelmeyi hedefliyor. İlaç firmaları, sadece kendi sektörlerindeki gelişimi sürekli kılmak adına değil, sektörün Türkiye ekonomisi için sahip olduğu potansiyeli de dikkate alarak, büyük bir motivasyonla yollarına devam ediyor.

İlaç endüstrisinde Ar-Ge alanında son yıllarda, umut verici gelişmeler kaydedilirken, 2010'da 4

SEKTÖR Tıbbi Ürünler

İthal - İmal İlaçların Pazar Payları

Kaynak: IMS, IEIS

olan akredite Ar-Ge merkezi sayısı, 2015'te 15'e yükseliyor. 2014 yılında Ar-Ge harcamaları 2010'daki harcamaların 2,5 katına ulaştığı gözlenirken, dünya ilaç pazarındaki yerini gittikçe artan biyoteknolojik ilaçların Türkiye'de de Ar-Ge ve üretimine yönelik önemli çalışmalar yürütülüyor. Biyoteknolojik ilaçlar, 2015'te 2,57 milyar TL ile reçeteli ilaç pazarının yüzde 17'sini oluşturuyor. Bu ilaçların geliştirilmesi ve üretilmesiyle, hastaların bu ilaçlara erişiminin artması, dış ticaret açığının azalması ve teknolojik birikim yaratılması hedefleniyor.

Türkiye ilaç endüstrisi, uluslararası standartlardaki 67 ilaç ve 12 ham madde üretim tesisiyle hizmet sunuyor. Son altı yılda sanayi üretim endeksi verileri incelendiğinde, üretimin, imalat sanayinde yüzde 43, kimya sektöründe yüzde 47 arttığı gözlenirken, ilaç sektöründe bu oranın yüzde 61'e ulaştığı görülüyor. Kamunun yurt içi üretimi destekleyen politikalarıyla üretimin daha da artması bekleniyor. İlaç ihracatında son altı yılda önemli bir ivme yakalandı. 2009 yılında 470 milyon dolar seviyesinde olan ilaç ihracatı 6 yılda yüzde 96 düzeyinde arttı ve 2015'te 160 ülkeye 921 milyon dolarlık ihracat yapıldı. 2015 sektör verilerine göre ilaçta dış ticaret açığı, 3,68 milyar dolar seviyesine

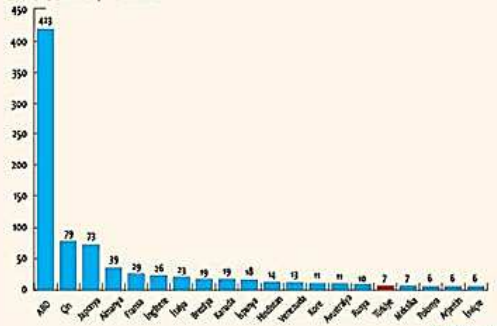
geriledi ve ihracatın ithalatı karşılama oranı altı yılda 9 puan artarak yüzde 20'ye ulaştı.

Yoğunluk Marmara Bölgesi'nde Altyapının daha uygun oluşu, ambalaj malzemeleri ve teknik personelin teminindeki kolaylıklar, ulaşım ve iletişim imkanları, sağlık kuruluşlarının büyük bölümünün Marmara Bölgesi'nde İstanbul, Kocaeli ve Tekirdağ'da

yoğunlaşmasına neden oluyor. Bu çerçevede ilaç endüstrisinin gelişmesi ve sektörün ülkeye değer katması açısından büyük öneme sahip olan kümelendirme eğilimi, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de giderek artıyor.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de 311 adet ilaç firması, 581 yerli 71 adet ilaç üretim tesisi ve sekizi yerli 11 ham madde tesisi bulunuyor. Sektördeki istihdamın yüzde 50'den

Dünya İlaç Pazarı

Kaynak: IMS

Türkiye İlaç Pazarı Tıbbi Ürün Pazarı (Hastane satışları hariç üretici fiyatlarıyla)

Kaynak: IMS

Tıbbi cihazlar sektörünün potansiyeli artıyor

Tıbbi cihazlar sektörü, firma sayısı, yeni ürün üretim kapasitesi ve pazar hacmi bakımından büyüyor ve potansiyeli artan bir sektör. Tıbbi malzeme üretimi kümelendiği İstanbul, İzmir, Ankara ve Samsun'da gerçekleşiyor. Samsun, özellikle cerrahi el aletleri imalatı konusunda önemli bir konumda. Konya, Bursa, Eskişehir, Gaziantep, Kayseri, Denizli, Kocaeli ise tıbbi malzeme üretimi konusunda etkin olan diğer iller arasında geliyor. Türkiye'nin tıbbi cihazlar alt sektöründe; bin 87 adet üretici firma, bin 841 adet ithalatçı firma, 387 adet üretici ve ithalatçı firma olmak üzere toplam 3 bin 315 adet firma ve 44 bin 667 bayi yer alıyor. Sektördeki firmaların yaklaşık yüzde 38'i İstanbul, yüzde 31'i Ankara, yüzde 5'i İzmir ve yüzde 26'sı da başta Adana, Kayseri ve Konya olmak üzere diğer illerde faaliyet gösteriyor. TÜİK verilerine göre, 2003 yılında tıbbi cihazlar imalatı sektöründe 7 bin kişi istihdam edilirken, çalışan sayısı 2003-2008 döneminde istikrarlı bir şekilde artarak 17 bin 500'e yükseldi. Şimdi ise tıbbi cihazlar imalatı sektöründe 25 bini aşkın kişi istihdam ediliyor. Bu sayıya ulaşırken sektörün yıllar itibarıyla hızını katlayarak sürdürdüğü görülüyor. Sektörde ABD'nin teşhis ve görüntüleme cihazlarıyla, ortopedi, protez cihazları ve aletleri alt sektörleri pazarında önemli bir üstünlüğünün olduğu görülüyor. Buna karşılık sarf malzemeleri, tedavi edici cihazlar, dişçilik ile ilgili aletler pazarlarında ABD'nin üstünlüğünün nispeten düşük olduğu ve diğer ülkelerin bu pazarda paylarını artırdığı dikkati çekiyor. Pazar payları bakımından, alt gruplar itibarıyla ilk sırada olan ABD'yi Japonya ve Almanya takip ederken, bu ülkeleri Çin ve Kanada izliyor.

fazlasının eğitim seviyesi yüksek. İstihdamın çoğunluğu üretim sürecinin dışında yani ruhsat, fiyatlandırma, satış ve pazarlama gibi alanlarda çalışıyor. Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Girişimci Bilgi Sistemi'nden (GBS) alınan 2013 yılı verilerine göre, Temel Eczacılık Ürünleri İmalatı ve Eczacılaşma İşinin İlaçların İmalatı'nı gerçekleştiren girişim sayısının toplamı 541, toplam

çalışanların ise 30 bin 672 olduğu bildiriliyor. Ar-Ge'nin en çok kullanıldığı sektörlerin başında gelen ilaç sektörünün bu alandaki en önemli özelliğinin ise klinik araştırmaların sürecinde insan katılımlı çalışmalar yapılmasından kaynaklandığı vurgulanıyor. Genel olarak ilaç endüstrisinde Ar-Ge faaliyetleri, molekül bulma, var olan moleküllerin yeni kullanım alanlarını keşfetme ve yan etkisi

olan bir ilacın tekrar değerlendirilmesini kapsayan temel araştırmalar uzun ve maliyetli bir süreci gerektiriyor. İlaç endüstrisinin 2013 yılı sonu itibarıyla küresel Ar-Ge harcamaları yaklaşık 137 milyar dolara ulaştığı bildirilirken, bu rakamın 2020 yılında yaklaşık 162 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Kaynak: İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS)

Stryker Medikal'e Kayserili Muka Metal'den üretim dopingi

Medikal ürünlerde dünyanın önde gelen firmalarından Stryker Medikal Kayserili Muka Metal'i satın almasının ardından Türkiye'de ve bölgede gelişmesini hızlandırdı. Stryker Medikal Türkiye Genel Müdürü Ozan Kuyucuoğlu, Muka Metal'in üretim gücüyle kapasitelerini artırdıklarını ve Avrupa, Güney Amerika, Afrika ve Orta Doğu'dan 53 ülkeye ihracatta ellerini güçlendirdiklerini söyledi.

ABD'li medikal ürün devi Stryker Medikal, büyüme hamlesini Kayserili Muka Metal ile birlikte gerçekleştirdi. 2015'te Muka Metal'i satın alma yoluyla birleşen Stryker Medikal, 27 bin çalışanı ve 10 milyar dolara yaklaşan satış rakamıyla sektörünün öncü firmalarından. Kayserili Muka Metal'in üretim kapasitesiyle güçlerine güç kattıklarını vurgulayan Stryker Medikal Türkiye Genel Müdürü Ozan Kuyucuoğlu, faaliyetleriyle ilgili KAYSO Bilgi'ye firmalarını anlattı.

Kaç yıldır sağlık hizmetleri sektöründesiniz? Kısaca firmanızın kuruluş sürecinden söz eder misiniz? Sağlık sektöründe faaliyet gösteren Muka Metal ve Stryker Medikal arasında devam eden ortaklığı müteakiben iki şirket, Eylül 2015'te satın alım yoluyla resmi olarak birleşti. 1941 yılında Amerika

Birleşik Devletleri, Kalamazoo'da hastalarının ihtiyaçlarını karşılamak ve daha sağlıklı yaşam sürmeleri için medikal ürünler üretmeye başlayan Dr. Homer Stryker'in kurduğu firma, günümüzde global medikal teknolojilerinde pazar lideri konumunda bulunuyor. Stryker, dünyanın öncü medikal teknoloji şirketlerinden biridir ve müşterilerimizle birlikte, sağlık hizmetlerini daha iyi hale getirmeyi hedefliyoruz. 2015 yılı itibarıyla 27 bin çalışan ile sektöre öncülük ediyoruz.

Üretim rakamlarınız ve iş hacminiz hakkında bilgi verir misiniz? Kayseri'deki üretim tesisimizde günde 100 karyola üretim kapasitemiz bulunuyor ve Stryker olarak 2015 yılında 9,946 milyar dolar satış rakamını yakalamış bulunmaktayız.

Ürün çeşitlerinizden bahsedebilir misiniz?

Stryker, insanların daha aktif ve daha tatmin edici bir yaşam sürmelerine yardımcı olmak amacıyla ortopedi, medikal ve cerrahi ile nöroteknoloji ve omurga ürünleri dahil çok çeşitli inovatif medikal teknolojiler sunuyor. Kayseri Serbest Bölge'deki tesislerimizde hasta karyolası, sedye, hasta taşıma sandalyesi, bebek küvezi ve hastane mobilyaları gibi ürünler üretiyoruz.

Son dönemde yaptığınız yatırımlardan söz eder misiniz? Önümüzdeki dönem planlarınızda neler yer alıyor?

Medikal teknolojinin en hızlı büyüyen bazı segmentlerini kapsayan geniş ürün portföyü ve hizmetleriyle Stryker, global pazarlarda parlak bir geleceğe sahip. Stryker, büyümekte olan bu pazarlarda ölçeklendirme oluşturmamın önemine değer verirken, pazar payını artırmak üzere inovasyona, kaliteye ve maliyete odaklanmaya devam ediyor. 2015 sonbaharında Muka Metal AŞ'nin satın alınması, Stryker'in global imalat kapasitesini küresel ölçekte artırdı ve Türkiye'nin kalitesi, pozitif ekonomik

öngörüsü ve merkezî konumu Stryker'i geliştirdi. Bu yatırım ayrıca, şirketin 3,5 milyar dolarlık hastane yatağı ve sedye pazarında neredeyse tüm ürün portföyüyle büyümesini hızlandırdı.

Ihracat yapıyor musunuz ve portföyünüzde hangi ülkeler var? İhracat rakamlarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Ihracat yapıyoruz. Kayseri'deki tesisimiz Türkiye pazarının yanında ihracata yönelik üretim yapıyor. Avrupa, Güney Amerika, Afrika ve Orta Doğu başta olmak üzere toplam 53 farklı ülkeye ihracat yapıyoruz.

Yurt dışı bayilikleriniz var mı? Stryker, satış ofisleri ve bayilikleri ile yaklaşık 100 ülkede faaliyet gösteriyor.

Royal İlaç, birçok ülke pazarında kendi alanının lider oyuncusu

Tamamlayıcı yemler, hayvansal dezenfektanlar gibi veteriner ilaçları üreten Royal İlaç Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., ihracat odaklı çalışarak 70 ülkeye satış yapıyor. Royal İlaç Genel Müdürü Veteriner Hekim Kenan Akcan, kendi ürün gruplarında Türkiye pazarının yüzde 80'ine, ihracat yaptıkları ülkelerin birçoğunda da pazarın yüzde 100'üne hakim olduklarını belirtiyor.

Ihracatın hedeflere ulaşmanın dışında, farklı kültürleri tanıma fırsatı verdiğine ve şirketi geliştirici işlevsel bir özellik sunduğuna inanan Royal İlaç Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. Genel Müdürü Veteriner Hekim Kenan Akcan, çalışmalarını bu anlayışla yürüttüklerini vurguluyor. Akcan, firma olarak üretim ve ihracat süreçlerinde yaşadıkları sorunlardan elde ettikleri başarıları kadar çalışmalarıyla hedeflerini KAYSO Bilgi'ye anlattı.

Kaç yıldır bu sektöresiniz? Kısaca firmamızın kuruluş sürecini sizden dinleyelim. Veteriner beslenme ürünleri, tamamlayıcı yemler, veteriner ilaçları ve hayvansal dezenfektanlar üreten bir firmamız.

Firmamız bir veteriner klinik olarak kuruldu. Ancak yıllar içinde bu alandaki eksikliği görerek bir yabancı ortakla üretime başladık. İlk üretim kalemimiz hayvansal yalama bloklarıydı. Ülkemizdeki aielade olan bu konuyu yeni baştan anlayışla yürüttüklerini vurguluyor. Akcan, firma olarak üretim ve ihracat süreçlerinde yaşadıkları sorunlardan elde ettikleri başarıları kadar çalışmalarıyla hedeflerini KAYSO Bilgi'ye anlattı.

yavru vermesi için bir kuzudan çok daha farklı olarak kalsiyum, fosfor, mangan gibi minerallere ihtiyacı vardı. Bu iki hayvana tek bir blok vermek anlamsızdı. Bunlarla mücadele etmek zorunda kaldık. Uzunca uğraşlar sonucunda bu anlamsız yönetmeliklerin değiştirilmesini sağladık. Çünkü bizler bu ülkenin okullarında okumuş veteriner hekimlerdik ve hayvanları nasıl beslememiz gerektiğini çok iyi öğreniyorduk, Tarım Bakanlığı bize bir yalama bloğunun formülünü hazırlarken güvenmek zorundaydık. Kuruluşumuzdan 15 gün sonra ihracata başladık. Numune gönderdiğimiz bir İsrail firması ürünlerimizi çok beğendi. Ancak ihracat yaparken öğrendik ki ihracat yapabilmek için bile

Ankara'dan izin almak gerekiyordu. Bu bir sanayi malıydı, en azından soyu tükenen Kelaynak kuşu değildi. Biz devamını üretiriz soyu tükenmez dedik ancak yıllarca Ankara'ya dinletemedik. İhracat izni her isteyene veriliyordu, Ankara'dan iş takipçi tuttuk ancak yine de bize çok zaman kaybettiriyordu. Uzun süren mücadelelerimizden sonra Tarım Bakanlığı bu uygulamaya son verdi. Artık işler daha kolay yürüyor, şu an 70 ülkeye ihracat yapıyoruz.

Üretim rakamlarınız ve iş hacminiz hakkında bilgi verir misiniz? İhracat odaklı çalışan bir firma olmamız sebebiyle çeşitli devlet kuruluşlarının verdiği desteklerle (KOSGEB, ORAN Kalkınma Ajansı, TÜBİTAK) şirketimizde bir Ar-Ge kültürü geliştirdik. Şu an 200'ün üzerinde ürün çeşitimiz var. Son beş yıldır katma değeri yüksek dünyada sayılı firmaların ürettiği, hatta tamamen patenti bize ait ürünler üretiyoruz. Kendi ürün gruplarımızda Türkiye pazarının yüzde 80'ine, çalıştığımız ülkelerin bir çoğunda pazarın yüzde 100'üne hakimiz. Birçok gelişmiş ülkede de pazanın ezici üstünlüğüne sahibiz. Hayvancılığın yaygın olduğu; Hollanda, İngiltere, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, G. Kore, Tayvan, Kenya bunların başlıcalarıdır.

Her bir ürünü çok uzun uğraşlar, uzun araştırmalar sonucunda üretiyoruz. Tüketicilerde bize karşı inanılmaz bir güven var. Buna layık olmak için azami dikkat gösteriyoruz ve mevcut ürünleri bile sürekli geliştiriyoruz. Katıldığımız fuarlarda bize gelen yetiştiriciler "Ürünleriniz çok kaliteli, sakın bozmayın" diyorlar. Ancak şirket kültürümüz, ticari ahlakımız bırakın bozmayı sürekli geliştirmeyi gerektiriyor. Pazardan geri dönüşlere çok önem veriyoruz. Müşterinin büyüğüne küçüğüne bakmıyoruz. Bazen bir tek ürün alan bir yetiştirici çok iyi yol gösterici olabilir. Hatta bu konu ile ilgili şirketimizde yaşadığımız bir örneği aktarmak istiyorum. Tanzanya'nın bir köyünden arayan bir yetiştirici yalama blokların üzerindeki etiketleri sökmediğini, başkala kazımak zorunda kaldığını belirtti. Oysa burada böyle bir sorun yoktu. Ancak

ürünlerin sıcak iklimde sürekli kalması, nakliye sırasında konteyner içerisinde artan sıcaklık vs. etiketteki yapışkanın ürüne iyice işlemesine neden olduğunu fark ettik ve etiketi ambalajın dışına yapıştırmaya başladık.

Ürün çeşitlerinizden bahsedebilir misiniz? Her yıl artan sayıda ve çeşitli üretim yapıyoruz. Son dönemde tedaviye yardımcı ilaçların üretimini de yapmaya başladık. Bunlar daha çok veteriner hekimlerin kullandığı ürünler. Veteriner beslenme ürünleri, yalama bloklar, yalama kovaları, tamamlayıcı yemler, yem katkıları, veteriner ilaçları ve hayvansal dezenfektanlar, sağım öncesi meme köpüğü, sağım sonrası meme daldırma ürünleri başlıca ürün gruplarımızdandır.

Son dönemde yaptığınız yatırımlardan söz eder misiniz? Önümüzdeki dönem planlarınızda neler yer alıyor? Gevîş getiren hayvanlar için uzun salınımı bolus (iri hap) projemiz KOSGEB Üniversite destekli olarak tamamlanmış Ar-Ge'si bilmüş bir proje idi. Bolus üretimine başlamayı planlıyoruz ve makinelerini tasarlıyoruz. Bolusun dünya üzerinde sadece iki tane daha üreticisi var ve Avrupa'da ciddi anlamda pazarı var. Bir diğer önemli projemiz buzağı maması ve ülkemizde üretimi yok. Bu maksatla Aydın Ortaklar Organize Sanayi Bölgesi'nde 17 dönüm bir fabrika arazisi

aldık. Avrupa Birliği projeleri ile kısa zamanda yatırıma başlamayı planlıyoruz.

Ihracat yapıyor musunuz ve portföyünüzde hangi ülkeler var? İhracat rakamlarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Royal İlaç'ın üretim tesisini açtığımız 15'inci günü ihracata başladık. İhracatın bizde ayrı bir yeri var. Şirketin hedeflerine ulaşmasının dışında bizleri geliştirici, diğer kültürlerden insanları tanımamıza yardımcı yönü bizi daha çok mutlu ediyor.

Yurt dışı bayilikleriniz var mı? Şu an 70 ülkede sürekli olarak ürünlerimizi kullanan tüketicilerimiz var. Katıldığımız dünya ölçeğindeki fuarlardan (Bunlardan birisi iki yılda bir yapılan Almanya Hannover'deki Eurotler) gördüğümüz kadar ile bizim gibi dünya ölçeğinde çalışan bir firma daha yok. İnsanların ürünlerimizin kalitesini çok beğenmesine karşın, ihracatta yaşadığımız en önemli sorun özellikle İlaç gruplarımızın, dezenfektanların ve bazen hayvan beslenme grubu ürünlerinin alıcı ülkelere kayıt yapılması zorunluluğu. Bu sorun bizi çok ciddi olarak engelliyor. Ancak Avrupalı şirketler bu sorunları yaşıyorlar. Bu maksatla Avrupa'da Almanya'da şirket olarak yatırım yapmayı planlıyoruz. Bu amaçla Alman Yatırım Ofisi ile (GTAI) teşvikler konusunda görüşmeler yapıyoruz.